

Lycium (Kustovnice)

čeleď: Solanaceae

Pochází z teplých a subtropických částí země. Zhruba 20 druhů ze Severní Ameriky, 30 druhů z Jižní Ameriky, 30 druhů z Afriky, 10 druhů Euroasie a jediný z Austrálie. Patří mezi trvalky. Rostou v podobě ostnitých keřů. Listy jsou opadavé, vyrůstají střídavě a mají délku 1 - 8cm. Květy bývají fialové. Plodem je bobule. Asi nejznámějším druhem je *L. chinense*.

Vyskytuje se obvykle v suchých poloslaných prostředích.

Lycium acutifolium

synonyma: *L. elliotii*, *L. pendulinum*, *L. tenue*

Lycium afrum

synonyma: *L. bachmannii*

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 1 - 2m. Listy mají délku 1 - 2,2cm a šířku 1 - 2mm. Květy mají kalich velikosti 5 - 7mm, koruna je trubkovitá, trubka dlouhá 1,8 - 2cm a má laloky délky 2mm. Plodem je bobule velikosti 5 - 8mm.

Lycium ameghinoi

synonyma: *Grabowskia ameghinoi*

Lycium americanum

synonyma: *L. americanum* var. *chrysocarpum*, *L. carolinianum* f. *jacquiniana*, *L. confusum*, *L. floribundum* var. *pruinsum*, *L. pruinsum*, *L. salsum*, *L. salsum* var. *albiflora*, *L. salsum* var. *normale*, *L. salsum* var. *typicum*, *L. spathulifolium*, *L. subglabrum*, *L. subtridentatum*, *L. tweedianum* var. *chrysocarpum*, *L. tweedianum* var. *pruinsum*

Lycium amoenum

Lycium andersonii

oblasti: Arizona, Kalifornie, Nevada, Nové Mexiko, Sonora, Utah

Pochází ze západu Sonoranské pouště na jihozápadu USA a severozápadu Mexika. Roste v podobě keře. Listy má ztlustlé, dlouze obvejčité. Kvete úzce trubkovitými žlutými květy s fialovým zvonkovým zakončením.

Lycium arenicola

Lycium arenicolum

Lycium australe

Lycium barbarum (Kustovnice cizí)

synonyma: Boberella halimifolia, Jasminoides flaccidum, L. barbarum var. auranticarpum, L. halimifolium, L. lanceolatum, L. turbinatum, L. vulgare, Teremis elliptica

oblasti: Alabama, Alberta, Andalusie, Arkansas, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, JV Evropa, Kalifornie, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Malá Asie (Anatolie), Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází z jihovýchodní Evropy a Malé Asie. Dorůstá výšky 1,5 - 2 (i 3)m a šířky 4 - 5m. Roste v podobě keře s dlouhými prutovitými větvemi s kolci o délce 5mm. Listy jsou šedozelené, holé, podlouhlé až kopinaté, opadavé, dlouhé 4,5 - 6,5cm, široké 0,5 - 1cm a krátce řapíkaté. Kvete růžovofialovými úzce trubkovitými květy s průměrem 1,5 - 1,8cm, kalich má velikost 4 - 5mm, má 5 laloků, koruna je trubkovitá s trubkou délky 6 - 8mm a má laloky délky 4 - 4,5mm. Plodem je červenofialová vejčitá jedovatá bobule délky 1 - 1,2 (i 1,5)cm obsahující velké množství vitamínů A, C a E společně s minerály. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Anny' - bohaté červené plody
- 'Big'
- 'Big Berry' - výška do 2m; plody velké; středně raná
- 'Crimson Star'
- 'Korean'
- 'New Big' - plody jsou sladké a mají vysoký obsah nutričních látek
- 'No. 1' - bohaté pravidelné chutné plody s vysokým obsahem nutričních látek
- 'Phoenix Tears'
- 'Sask Wolfberry'
- 'Sweet Berry' - výška 1,5m; záhy plodící; velmi raná

Vyhovuje ji plné slunce nebo polostín a střední zálivka. Vyskytuje se na okrajích cest, náspech, rumišťích, atp., v hlinité sušší půdě.

Množí se řízký.

Lycium berberoides

Lycium berlandieri

Lycium bosciifolium

synonyma: L. dunaloides, L. emarginatum, L. namaquense, L. ovinum, L. pauciflorum, L. schaeferi, L. squarrosum

Lycium brevipes

oblasti: Kalifornie, SZ Mexiko

Pochází ze severozápadu Mexika a Kalifornie. Roste v podobě keře. Dorůstá výšky až 4m. Větve jsou opatřeny trny. Listy jsou krátké, zhlustlé, dlouhé do 1,5cm a jemě krátce ochlupené. Kvete světlefialovými květy. Plodem je bobule 1cm průměru obsahující mnoho semen.

Lycium californicum

synonyma: L. californicum var. arizonicum

oblasti: Kalifornský záliv

Pochází z jižního pobřeží Kalifornie. Roste v podobě keře. Listy jsou tuhé a mají zelenou barvu. Kvete zvonkovými fialovými květy. Plodem je 3 - 6mm bobule.

Lycium carinatum

Lycium carolinianum

Lycium cestroides

Lycium chanar

synonyma: L. crassispina, L. decipiens

Lycium chilense

oblasti: Čile, Střední Argentina

Roste v podobě keře. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. filifolium

Lycium chinense (Kustovnice čínská)

oblasti: Čína, Himálaj, JV Asie, JV Evropa, Katalánsko, Německo, Pákistán, Portugalsko, Střední střeozemí, Turecko

Je velmi blízká druhu L. barbarum. Roste v jihovýchodní Evropě a Asii v podobě opadavého keře. Dorůstá výšky (1 -) 1,2 - 1,8 (i 3)m. Větve má dlouhé, převislé, opatřené kuželovými trny. Listy jsou střídavé, kopinaté až dlouze vejčité, dlouhé (1 -) 1,5 - 6 (i 7)cm a široké 0,5 - 5cm. Kvete ve skupinkách 1 - 3 květů fialové barvy o průměru 1 - 2cm na 0,8 - 1,2cm stopce, jsou 5tičetné, kalich je zvonkovitý nebo kalichovitý, laloky nestejně, špičaté až zašpičatělé, dlouhé 1 - 2mm a koruna má trubku délky 5 - 6mm. Plodem je jedlá, zdravá, oranžovočervená podlouhlá až mírně vejčitá bobule délky 1 - 2cm, obsahuje velké množství hnědožlutých semen šířky 2,5mm. Plodit začíná ve věku 2 -

3 let. Největším producentem je Čína, kde se používá pro léčivé účely. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. ovatum

Vyhovuje ji jílovitopísčítá vápnitá dobře propustná půda, ale dobře roste i kdekoli jinde. Hnojí se na konci jara močovinou a na začátku léta fosforem. Snažte se pokud možno udržovat okolí bez plevele. Výhodné je rostlinu pěstovat a zastříhávat tak, aby měla holý kmínek s korunou na vrchu. Aby stihly plody dozrát, je potřeba na jaře nechat pouze několik mladých výhonů, ostatní seříznout a po 3 týdnech zbývající výhony znovu zkrátit. Sklízají se setřásáním, při ručním sběru zčernají - zoxidují.

Lycium ciliatum

synonyma: L. argentinum, L. erosum, Salpichroa ciliata, Withania pulvinata

Lycium cinereum

synonyma: L. arenicola, L. caespitosum, L. colletioides, L. echinatum, L. kraussii, L. leptacanthum, L. minutiflorum, L. omahekense, L. oxycladum, L. pumilum, L. roridum

Lycium cooperi

oblasti: JZ USA

Pochází z jihozápadu USA. Roste v podobě vzpřímeného keře. Dosahuje výšky až 5m. Větve jsou trnité. Listy mají obvejčitý tvar se špičkou, délku 1 - 3cm a jsou jemně ochlupené. Kvete v malých hroznech trubkovými květy délky 1 - 2cm. Kvete bílými nebo nazelenalými květy. Plody mají žlutou až oranžovou barvu délky 1cm s mnoha semeny.

Vyhovuje ji pouštní prostředí.

Lycium cuneatum

synonyma: L. colorans

Lycium cyathiformum

Lycium cylindricum

Lycium dasystemum

synonyma: L. dasystemum var. rubricaulium

oblasti: Afganistán, Balúčistán, Írán, Kazachstán, Z Čína

Roste v Íránu, Afganistánu, Pákistánu a Číně v podobě trnitého keře. Dorůstá výšky do 1,3m. Větve jsou v mládí žlutobílé. Listy jsou kopinaté až obkopinaté nebo úzce eliptické, dlouhé 0,8 - 4cm a široké 0,25 - 1,2 (i 1,8)cm. Kvete bílými růžově fialově tečkovanými květy, kalich je zvonkovitý, dlouhý 2,5 - 3,5mm, laloky široké, 3úhle vejčité, koruna má trubku délky 1cm, uvnitř je ochlupená a

laloky jsou dlouhé 2,5 - 3mm. Plodem je kulovitá na bázi ochlupená bobule šířky 3,5 - 4mm a obsahuje hnědá semena šířky 1,5mm.

Lycium decumbens

synonyma: L. marlothii

Lycium densifolium

Lycium depressum

synonyma: L. turcomanicum

oblasti: Írán, Pákistán

Roste v Íránu a Pákistánu v podobě trnitého keře. Dorůstá výšky 1,5 - 2,5m. Listy jsou podlouhlé, obkopinaté až kopinaté, zašpičatělé, dlouhé 2 - 5cm, široké 0,4 - 1,7cm a báze je sbíhavá. Květenství je 2 - 6tkvěté, má 5 - 7mm stopku (za plodu až 2,4cm), vlastní květy mají drobně ochlupený kalich s nestejnými špičatými nebo zašpičatělými laloky, koruna je fialová, trubka dlouhá 4 - 5mm a laloky mají 1/3 délku trubky. Plodem je kulovitá červená bobule průměru 5 - 6mm a obsahuje hnědá semena délky 2mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. depressum
- subsp. angustifolium

Lycium deserti

Lycium dispersum

Lycium distichum

synonyma: Grabowskia disticha, L. divaricatum, L. oreophilum

Lycium divaricatum

Lycium edgeworthii

oblasti: Balúčistán, Indie, Írán, Paňdžáb (pakistánský), Sindh

Roste v Íránu, Pákistánu a Indii v podobě trnitého keře. Dorůstá výšky 1,2 - 1,8m. Větvě jsou šedé. Listy jsou úzce eliptické, zašpičatělé nebo špičaté, dlouhé 0,5 - 2cm a široké 2 - 7mm. Květy bílými na 3 - 6mm stopce, kalich je trubkovitý, laloky špičaté, uvnitř drobně ochlupené, dlouhé 1 - 1,5mm, koruna má laloky zašpičatělé a dlouhé 3mm. Plodem je kulatá bobule průměru 3,5mm a obsahuje hnědá semena délky 2,5mm.

Lycium eenii

synonyma: L. lancifolium, L. trothae

Lycium elongatum

synonyma: L. confertum

Lycium europaeum

synonyma: L. intricatum

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Chorvatsko, Egypt, Francie, Itálie, Izrael, Jordánsko, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Kréta, Libanon, Libye, Makaronésie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Sicílie, Sinajský poloostrov, Slovensko, Srbsko, Sýrie, Tunisko, Turecko

Roste ve středozeří. Dorůstá výšky 1 - 3 (i 4)m. Listy jsou dlouhé 1,5 - 3,5cm a široké 0,4 - 1cm. Květy mají zvonkovitý kalich velikosti 2 - 3,5mm, koruna je trubkovitá s trubicí délky 0,7 - 1cm s laloky délky 3 - 3,5mm. Plody jsou zakulacené velikosti 5 - 8mm.

Lycium exsertum

synonyma: L. fremontii var. bigelovii

Lycium ferocissimum

synonyma: L. campanulatum, L. macrocalyx

oblasti: Andalusie, Jihoafrická Republika (JAR), Kypr, Střední střeozemí

Pochází z JAR. Roste v podobě keře. Dorůstá výšky 1 - 3 (i 5)m. Listy mají obvejčitý tvar, délku 1 - 2 (i 4)cm a šířku 0,3 - 0,5 (i 1)cm. Květy mají kalich velikosti 4,5 - 6,5mm s 5ti laloky, koruna je trubkovitá, trubka dlouhá 7 - 8mm a má laloky délky 3 - 4,5mm. Plodem je kulatá červená bobule velikosti 0,9 - 1,2cm.

Lycium fremontii

synonyma: L. gracilipes

oblasti: Arizona, Kalifornie, SZ Mexiko

Pochází ze severozápadu Mexika a jižní Kalifornie a Arizony. Roste v podobě keře. Je částečně pokrytá chloupky. Dorůstá výšky až 4m. Listy jsou zdužnatělé, mají vejčitý tvar a délku do 2,5cm. Kvete úzce trubkovitými květy délky 1 - 2cm a barvy fialové. Plodem je bobule průměru 6 - 8cm.

Vyhovují ji zásadité půdy.

Lycium fuscum

synonyma: L. penduliflorum

Lycium gariepense

Lycium gilliesianum

synonyma: L. acanthocladium, L. longiflorum

oblasti: Střední Argentina

Roste v podobě keře.

Lycium glomeratum

synonyma: L. graciliflorum

Lycium grandicalyx

Lycium grevilleanum

Lycium hassei

synonyma: L. brevipes var. hassei, L. carolinianum f. hassei, L. richii var. hassei

Lycium hirsutum

synonyma: L. glandulosissimum, L. pilosum

Lycium horridum

Lycium humile

Lycium infaustum

synonyma: L. halophilum

Lycium intricatum

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Chorvatsko, Itálie, Kréta, Makaronésie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Sicílie, Tunisko

Pochází ze středozeemí. Roste v podobě trnitého keře s dlouhými převislými větvemi. Dorůstá výšky (0,3 -) 1 - 2m. Listy má ztlustlé, šedozelené barvy, eliptického tvaru, délky 0,3 - 1,5cm, šířky 1 - 6mm a v období léta opadávají. Kveté fialovými květy po 2 - 3ks, kalich má velikost 1,5 - 2mm, koruna je trubkovitá, dlouhá 1 - 1,5cm a má laloky délky 2 - 3mm. Plodem je oranžovočervená bobule velikosti 5 - 7mm.

Lycium isthmense

Lycium kopetdaghi

oblasti: Írán

Lycium leiostemum

synonyma: L. biesei

Lycium macrodon

Lycium makranicum

oblasti: Balúčistán, Írán

Roste v Pákistánu v podobě keře. Stonky jsou stříbřitě bílé. Listy jsou obkopynaté až lžičkovité, dlouhé 0,8 - 2cm a široké 2 - 4mm. Kalich za plodu je obkružovitý a dlouhý 5mm. Plodem je obvejčitá až eliptická bobule délky 4 - 5mm, šířky 3mm a obsahuje hnědá semena šířky 1,1mm.

Lycium martii

Lycium mascarenense

synonyma: L. tenue var. sieberi

Lycium megacarpum

Lycium minimum

Lycium minutifolium

synonyma: L. horridum

Lycium morongii

Lycium nodosum

synonyma: L. chilense var. heterophyllum, L. johnstoni, L. obtusum, L. tweedianum var. heterophyllum

Lycium oxycarpum

synonyma: L. austrinum

Lycium pallidum (Kustovnice bledá)

Lycium parishii
synonyma: L. pringlei

Lycium pilifolium
synonyma: L. dinteri

Lycium prunus-spinosa
synonyma: L. engleri, L. karasbergense, L. salinicola

Lycium puberulum

Lycium pumilum

Lycium rachidocladum

Lycium repens

Lycium richii

Lycium ruthenicum (Kustovnice ruténská)

oblasti: Afganistán, Balúčistán, Írán, JV Rusko, Kavkaz, Mongolsko, Turecko, Xizang (Tibet)

Roste v jihovýchodním Rusku, Kavkaze, Turecku, Íránu, Afganistánu, Pákistánu, Mongolsku a Tibetu v podobě trnitého keře. Dorůstá výšky do 1,8m. Větve jsou šedé až bílé a trny jsou dlouhé do 1cm. Listy jsou čárkovité až lžičkovité, zašpičatělé, válcovitě srostlé, dlouhé 0,6 - 2,5cm a široké 1 - 1,5mm. Květy mají 3 - 4mm stopku (za plodu až 7mm), kalich je zvonkovitý až trubkovitý, dlouhý 2,5 - 3,5mm, laloky zašpičatělé nebo špičaté, dlouhé 1mm, koruna má trubku délky 5 - 7mm, laloky zašpičatělé, dlouhé 1/3 délky trubky a hrdlo je ochlupené. Plodem je kulovitá černá bobule šířky 5 - 8mm a obsahuje hnědá semena délky 2mm.

Lycium sandwicense

Lycium schizocalyx

Lycium schweinfurthii

Lycium shawii
synonyma: L. albiflorum

oblasti: Arabský poloostrov, Balúčistán, Egypt, Irák, Írán, Palestina, Sinajský poloostrov, Súdán,

Turecko

Roste v Súdánu, Sinajském poloostrově, Arabském poloostrově, Íránu, Iráku, Palestině, Turecku a Pákistánu v podobě trnitého větveného keře. Dorůstá výšky 1 - 1,8m. Větve jsou ochlupené. Listy jsou úzce eliptické až úzce podlouhlé, zašpičatělé nebo špičaté, mohou být ochlupené, dlouhé 0,4 - 2,5 (i 3)cm, široké 2,5 - 6mm a báze je sbíhavá. Kvete samostatnými nebo párovými květy na 3 - 4mm stopce, kalich je úzce trubkovitý, dlouhý 2,5mm, široký 1,5mm, laloky špičaté, ochlupené, koruna je bílá a růžově fialová, trubka dlouhá 1 - 1,2cm, laloky špičaté a dlouhé 2mm. Plodem je červeně oranžová bobule průměru 4mm a obsahuje hnědá semena šířky 1,5mm.

Lycium shockleyi

Lycium sokotranum

oblasti: Jemen

Patří mezi endemity Jemenu.

Lycium stenophyllum

synonyma: L. fragosum

Lycium strandveldense

Lycium tenue

Lycium tenuispinosum

Lycium tetrandrum

synonyma: Evoista spinosa, Rhigozum angolense

Lycium texanum

Lycium torreyi

synonyma: L. torreyi var. filiforme

Lycium truncatum

Lycium turcomanicum (Kustovnice turkeštanská)

Lycium tweedianum

synonyma: L. paucifolium

Lycium verrucosum

Lycium villosum

Lycium vamineum

Lycium woodii

Lycium yunnanense

Další informace:

<http://adaptogeny.cz/c-538.aspx?p=9>

<http://botany.cz/cs/lycium-intricatum/>

<http://bylinky.abecedazdravi.cz/kustovnice-cinska-lycium-chinense>

<http://dendro.mojzisek.cz/rod.php?id=263>

<http://www.abecedazahrady.cz/default.aspx?section=4&server=1&catalog=1&catitem=1074>

<http://www.garten.cz/a/cz/5368-lycium-chinensis-kustovnice-cinska/>

<http://www.garten.cz/a/cz/5855-lycium-chinense-kustovnice-cinska-goji/>

<http://www.kustovnice.cz/pestovani.php>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=562>

<https://www.rostliny.net/>